

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์
แพร่ระบาดของโควิด-19

Risk Management in Financial Operations on Financial Reporting
Quality of Small and Medium Enterprises in Bangkok during the
COVID-19 Pandemic

กิตติยา จิตต์อาจหาญ

Kittiya Jitardhan

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Faculty of Accountancy, Sripatum University, Thailand

E-mail: Kittiya.ji@spu.ac.th

Received: February 7, 2023

Revised: April 29, 2023

Accepted: April 30, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พนักงานบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน, คุณภาพของการรายงานทางการเงิน, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

Abstract

The research attempted to study the effect of risk management in financial operation on financial reporting quality of small and medium enterprises (SMEs) in Bangkok in the epidemic situation of Covid-19. This is a quantitative research, the population used in the research was accountant in small and medium enterprises in Bangkok collecting data via questionnaire. Data was collected from a sample of 400 people. The data were analyzed using Multiple Regression Analysis. The researchers also found that the risk identification, risk evaluating, risk monitoring, and reporting risk assessment have impact on financial reporting quality of small and medium enterprises (SMEs) in Bangkok at .05 level of significance excepting objective setting no impact on financial reporting quality.

Keywords: Risk Management, Quality of Financial Reporting, Small and Medium Enterprises, COVID-19 epidemic situation

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) เป็นภาวะระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) เพื่อช่วยลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคที่ได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในหลายประเทศนั้น จึงเกิดเป็นแนวทางการรักษาระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing ท่ามกลางผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สถาบันการเงินเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพ สามารถรองรับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจากวิกฤตโควิด-19 ได้ ถ้าธุรกิจมีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ธุรกิจลดมูลเหตุ ของแต่ละโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือให้ระดับของความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ธุรกิจยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของธุรกิจเป็นสำคัญ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน (มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสนโน, 2559)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องอาศัยความสามารถจากการใช้สติปัญญา ความรู้ของบุคลากรในองค์กรกับทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยเฉพาะบุคลากรทางบัญชีที่มีความสำคัญ ต่อองค์กร เนื่องจากเป็นผู้จัดทำข้อมูลทางบัญชี เก็บรวบรวม จัดการประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประกอบการของธุรกิจและเป็นแกนหลักในการเชื่อมต่อให้ภารกิจของส่วนงานต่าง ๆ ภายในองค์กรให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย คุณภาพรายงานทางการเงินเป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ทางการเงิน เป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจของธุรกิจ เพื่อให้ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนทั่วไป ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า

เจ้าหน้าที่อื่น ลูกค้า รัฐบาล หน่วยงานราชการ สาธารณชน ผู้ออกกฎระเบียบ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ใช้ประกอบการตัดสินใจทางเศรษฐกิจและการลงทุนในธุรกิจ ผู้ตัดสินใจหลาย ๆ ฝ่ายมักจะใช้ข้อมูลจากงบการเงินเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ในการคาดคะเนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในการหลาย ๆ ด้าน เพื่อส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจมีคุณภาพและช่วยให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลงบการเงินที่ถูกต้องประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นันทวัลย์ ศีรนาพงศ์, 2563)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้เนื่องด้วยจากนี้ข้อมูลทางการเงินถือเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่มีความสำคัญเพราะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินสำหรับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่ถูกต้อง ชัดเจน และลดความผิดพลาดในการดำเนินธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 2 การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 3 การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 4 การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 5 การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้ให้ความหมายของการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

นันทิยา อังกรพัฒนานกุล, เกสินี หมื่นไธสง และวิษณุ สุมิตสวรรณ (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการบริหารงานที่เป็น ระบบที่จะช่วยให้องค์กรสามารถเชื่อมโยงกลยุทธ์ กระบวนการทำงาน คน เทคโนโลยี และคลัง ความรู้เข้าด้วยกัน โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย หาแนวทางแก้ไขเหตุ เหล่านั้นให้ส่งผลกระทบหรือความเสียหายต่อองค์กรน้อยที่สุด

เปรมยุตา ท้าวบุตร อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการในการบริหารจัดการเพื่อลด มูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่ จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่องค์กร สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบ ได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

นันทวัลย์ ธีรนาพงศ์ (2563) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารปัจจัยและควบคุม กิจกรรม รวมทั้ง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย หาแนวทางแก้ไขเหตุเหล่านั้นให้ส่งผลกระทบหรือความเสียหายต่อองค์กรน้อยที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการในการระบุประเมินความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมยอมรับได้ ป้องกันมิให้เกิด ความเสียหายต่อองค์กร หากมีการบริหารความเสี่ยงที่ดีสามารถสร้างโอกาสในการบรรลุ วัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากที่สุด

งานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดการบริหารความเสี่ยงนี้มาเป็นกรอบในการวิจัยด้านการบริหารความเสี่ยงของผู้ทำบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะการบริหารความเสี่ยงเป็น เครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญทั้งจากภายใน และภายนอกมีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของธุรกิจ ซึ่งจะทำคุณภาพรายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงดังกล่าวต้องให้ความสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและรายงานเพื่อพิจารณาผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และพิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยงมีการติดตาม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยง มีคุณภาพ มีความเหมาะสม และการบริหารความเสี่ยงได้ นำไปใช้ในทุกระดับของธุรกิจ มีการรายงานความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ

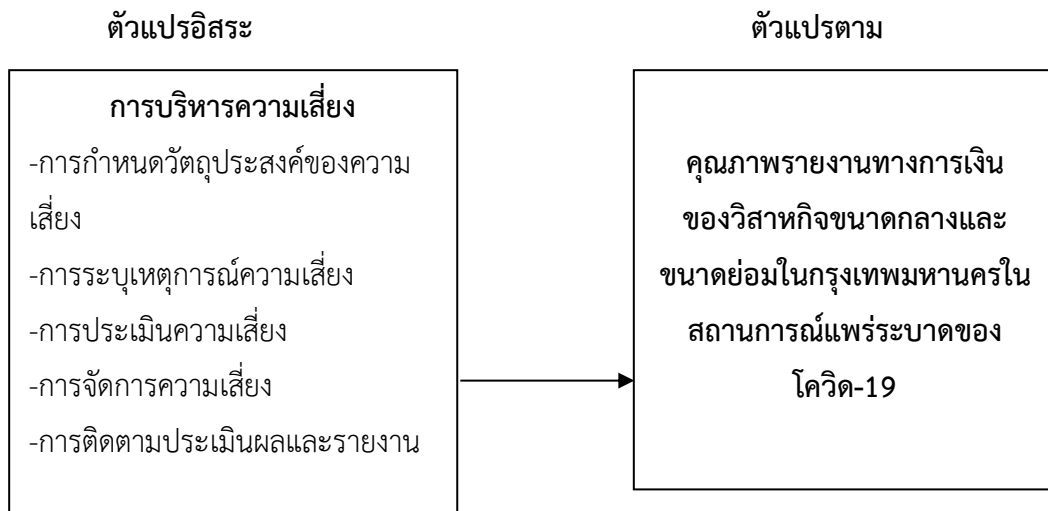
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพของการรายงานทางการเงิน

คุณภาพของรายงานการเงิน หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิง เศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อ ข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและ อนาคต รวมทั้งช่วยยืนยัน หรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินใด มี ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความ พิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้

สรุปได้ว่า คุณภาพรายงานการเงิน เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งลักษณะคุณภาพของรายงานการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อ ข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ ประกอบไป

ด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ ยืนยันได้ ความทันเวลา ความสามารถเข้าใจได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยสำรวจความคิดเห็นของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรได้แก่ นักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร โดยคำนวณจากจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร จำนวน 21,121 แห่ง โดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 400 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกรวมเป็นทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

การเก็บข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนว่ามีจำนวนเท่าใด ผู้วิจัยจึง เลือกใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยการเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร โดยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ เนื่องจากเป็นวิธีที่กลุ่มตัวอย่าง

สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นการลดระยะเวลาและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล และลดการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

เครื่องมือในการวิจัย

1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

- สร้างแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประเภทธุรกิจ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูล การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน โดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อมูล คุณภาพของการรายงานทางการเงิน ประกอบไปด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้ โดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

2) การตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเชื่อมั่นที่กว้างขวางมากที่สุดวิธีหนึ่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ควรมีค่าในระดับ .70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.3 (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมจากการออกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง เวลาที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาพิจารณา นำมาตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จนครบถ้วนได้จำนวน 400 ชุด

2) ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากสิ่งพิมพ์ บทความ ตำราสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ใช้สถิติ จำนวน ค่าร้อยละ ในการอธิบาย ข้อมูลส่วนบุคคลของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ทำงาน

1.2 ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการอธิบาย ระดับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

2) การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การบริหารความเสี่ยงในการ ปฏิบัติงานทางการเงิน	คุณภาพของการรายงานทางการเงิน						
	B	S.E.	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.367	0.172		2.127	0.034		
1. ด้านการกำหนด วัตถุประสงค์ของความเสี่ยง (X_1)	0.063	0.046	0.057	1.348	0.179	0.636	1.572
2. ด้านการระบุเหตุการณ์ ความเสี่ยง (X_2)	0.168	0.041	0.171	4.143	0.000*	0.665	1.505
3. ด้านการประเมินความ เสี่ยง (X_3)	0.258	0.052	0.270	4.955	0.000*	0.483	2.612
4. ด้านการจัดการความเสี่ยง (X_4)	0.449	0.035	0.523	12.873	0.000*	0.689	1.450
5. ด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงาน (X_5)	0.104	0.048	0.117	2.182	0.030*	0.496	2.526

Note: $R^2 = .494$, $AR^2 = .244$, $F = 31.799$, $*p < .05$

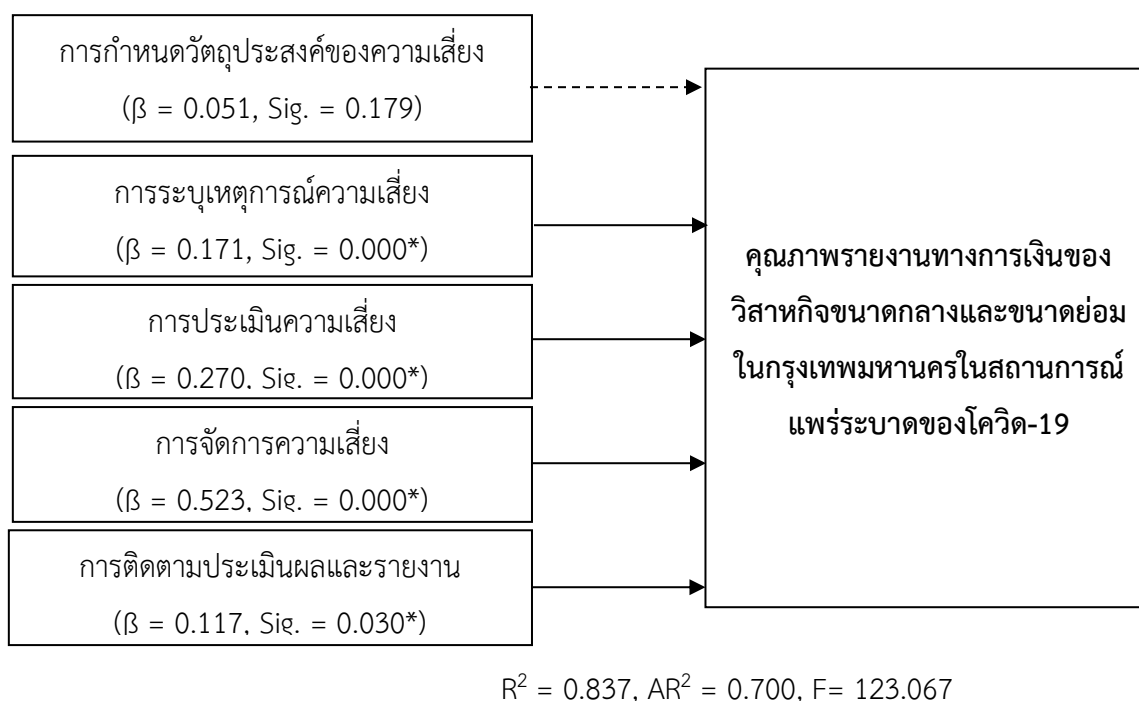
จากผลการทดสอบค่าทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (Independent) 5 ด้านได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง (X_1) การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง (X_2) การประเมินความเสี่ยง (X_3)

การจัดการความเสี่ยง (X_4) และการติดตามประเมินผลและรายงาน (X_5) ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ($\hat{Y}$) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการเชิงเส้นตรงที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพื่อทำนายผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินของธุรกิจสตาร์ทอัพในกรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.367 + 0.168 X_2 + 0.258 X_3 + 0.449 X_4 + 0.104 X_5$$

จากสมการเชิงเส้นตรงดังกล่าว จะเห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ (B) ของการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง เท่ากับ 0.168 การประเมินความเสี่ยง เท่ากับ 0.258 การจัดการความเสี่ยง เท่ากับ 0.449 และการติดตามประเมินผลและรายงาน เท่ากับ 0.104 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ถือว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ในทิศทางเดียวกัน

ในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน

พบว่า ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

อภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

จากการศึกษาพบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการขึ้นมา เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเลือกวัตถุประสงค์สำคัญที่เชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์กรกับกลยุทธ์และแผนงานด้านการเงินที่รองรับในระดับต่างๆ เพื่อนำมาบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ดังนั้นแล้วการกำหนดวัตถุประสงค์จึงเป็นแผนงานที่มีการคาดการณ์ขึ้นยังไม่สามารถมองเห็นได้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนเป็นเพียงแต่การคาดการณ์หรือการวางแผนเป้าหมายตาม ภารกิจ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้ เพื่อให้ผู้ทำบัญชีได้ทราบแนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้องตามที่ธุรกิจกำหนดไว้เพื่อที่จะส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อธุรกิจ ช่วยในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและมีความเที่ยงธรรม จึงทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุพารักษ์ โมหังหว่า (2563) ที่ศึกษาปัจจัยความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดีส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้าน ข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผลและการควบคุมภายในที่ดีด้าน สภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารใน องค์กร และด้านการติดตามผลมีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครด้านความเชื่อถือได้กล่าวคือ หากกิจการมีการกำหนดวัตถุประสงค์ การตอบสนองความเสี่ยงที่ ทันเวลา ข้อมูลและการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก

และมีการติดตามประเมินผลจะทำให้ รายงานทางการเงินมีคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ พบว่า ปัจจัย ความเสี่ยง ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านกิจกรรมการควบคุม ไม่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สมมติฐานข้อที่ 2 การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

จากการศึกษาพบว่า การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง คือ การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ทันกับเปลี่ยนแปลง ซึ่งโดยเฉพาะในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงอาจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นการพิจารณาเหตุการณ์หรืออุปสรรคใดที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการ บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งไว้ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ให้ครอบคลุมในทุก ประเภทของความเสี่ยงเพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการนำไปบริหารจัดการได้ ด้วยเหตุนี้เองการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงจึงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ มารินี กอรา และ กุลวดี ลิมอุสนัน (2559) ศึกษาเรื่องผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงมีผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้

สมมติฐานข้อที่ 3 การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก การประเมินความเสี่ยงเป็นการให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อนหลังตามลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับการปฏิบัติงาน ส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างธุรกิจในรอบระยะเวลาเดียวกัน เพื่อสามารถดำเนินงาน ประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานระหว่างธุรกิจได้ ทำให้นักบัญชีสามารถรวบรวมข้อมูลผลกระทบของเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรเพื่อหาทาง แก้ไขทำให้ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ลดลงโดยการปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานให้ทันต่อเหตุการณ์และประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ พัฒนา ร่มเย็น (2562) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มี

ผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน

สมมติฐานข้อที่ 4 การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการความเสี่ยงมีการศึกษาวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับองค์กร โดยการให้ความสำคัญเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาตามผลการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบกับองค์กรมากที่สุดเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา โดยการใช้วิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร รวมทั้งการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจมีข้อมูลพร้อมทันเวลาต่อการตัดสินใจ และมีการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับสามารถเข้าใจได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน (2559) ศึกษาเรื่องผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการความเสี่ยง โดยเฉพาะมุ่งเน้นการพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหา ที่องค์กรเผชิญอยู่อย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความสูญเสียกับองค์กรน้อยที่สุด มีผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้

สมมติฐานข้อที่ 5 การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาพบว่า การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามประเมินผลรายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลาทำให้สามารถประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด ภายใต้ความพยายามในการติดตามการแก้ไขปัญหาทุกกิจกรรมที่องค์กรนำมาใช้ของนักบัญชี โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนและนำผลมาทบทวนเพื่อพัฒนาระบบงานให้ดียิ่งขึ้น และมีการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด ส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจและช่วยให้ธุรกิจสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษา

สอดคล้องกับการศึกษาของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมยุดา ท้าวบุตร อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย (2560) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้น ผู้บริหาร ของสถาบันอุดมศึกษาและผู้อำนวยการกองคลัง ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการ ปฏิบัติงานทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อยู่ในระดับที่มาก แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความรู้ความสามารถของการบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ และส่งผลให้มีการพัฒนาตนเองของนักบัญชีเพื่อสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ รวมทั้งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามแบบแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

1. ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเชิงลึกเพื่อให้ได้มาซึ่ง รายละเอียดที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงิน เช่น ผู้บริหาร ภาวะเครียด ข้อบังคับ และมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

เอกสารอ้างอิง

- นนท์วลี ธีรธนาพงศ์. (2563). บทบาทของสถาบันการเงินในวิกฤตโควิด-19. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- นนทยา อังกรพัฒนานกุล, เกสินี หมั่นไธสง และวิชณุ สมิตสุวรรณค์. (2557). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMS ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(4), 51-59.
- เปรมยุดา ท้าวบุตร, อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย. (2560). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(1), 60-73.

- พัฒนา ร่มเย็น. (2562). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(3), 47-63.
- มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน. (2559). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(2), 38-50.
- ยุพาภรณ์ โมหังหว่า. (2563). ปัจจัยความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดีส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร (การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. (2006). *Multivariate Data Analysis*. (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Yamane, T. (1976). *Applied Sampling*. New York: Academic Press.